

การบริหารจัดการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ โดยชุมชนมีส่วนร่วม
กรณีศึกษาพื้นที่บ้านน้ำสิงห์เหนือ หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าปลา อำเภوتاปลา จังหวัดอุตรดิตถ์

รุ่งวสันต์ เพ็งสุพรรณ^{๑/} สุนิสา แป้นงาม^{๒/}

บทคัดย่อ

การศึกษากาการบริหารจัดการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ โดยชุมชนมีส่วนร่วม กรณีพื้นที่บ้านน้ำสิงห์เหนือ หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าปลา อำเภوتاปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลโดยทั่วไปของเกษตรกร การจัดการดูแลโค-กระบือของเกษตรกร ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่ม และความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

ประชากรและขนาดตัวอย่างในการศึกษา คือ เกษตรกรสมาชิกโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ในพื้นที่บ้านน้ำสิงห์เหนือ หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าปลา อำเภوتاปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน ๖๐ ราย โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ข้อมูลทางสถิติ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด สูงสุด การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) และปัญหาอุปสรรค ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย ๕๗.๙๓ ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย ๔.๓๕ คน มีแรงงานในภาคการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ ๒.๑๐ คน ซึ่งมีพื้นที่ถือครองเฉลี่ยครัวเรือนละ ๖.๔๐ ไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาเป็นอาชีพหลัก มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนละ ๑๒๒,๐๘๓ บาท เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับทราบข้อมูลโครงการจากเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์และผู้นำท้องถิ่น คือ กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งได้รับโคเพศเมีย รายละเอียด ๑ ตัว ร้อยละ ๘๘.๓๓ และกระบือเพศเมีย รายละเอียด ๑ ตัว ร้อยละ เกษตรกร ๑๑.๖๗ สัตว์ที่ได้รับส่วนใหญ่มีสภาพสมบูรณ์แข็งแรง โดยจะเลี้ยงแบบปล่อยฝูงร่วมกับผูกเชือกหรือขังคอกเป็นบางเวลา ซึ่งจะใช้แหล่งหญ้าธรรมชาติ (ข้างถนน/หัวไร่ปลายนา) เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้การผสมเทียมเป็นหลัก และได้รับการตรวจเยี่ยมจากเจ้าหน้าที่ และการให้บริการอื่นๆอยู่เป็นเสมอ แม้อโค-กระบือส่วนใหญ่ให้ลูกแล้ว ส่วนที่ยังไม่ได้ผลผลิตเนื่องจากกำลังตั้งท้อง เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้รับการชักชวนเข้าร่วมกลุ่ม ซึ่งจะสมัครใจรวมกลุ่มด้วยตนเอง และไม่คาดว่าจะได้รับผลประโยชน์ เกษตรกรที่มีตำแหน่งบริหารในกลุ่มส่วนใหญ่จะมีหน้าที่ในกลุ่มที่ชัดเจน คือ ติดตามและรายงานจำนวนสัตว์ในกลุ่ม แจ้งข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก และรับเรื่องจากเกษตรกรเพื่อแจ้งให้ส่วนราชการทราบ เกษตรกรส่วนใหญ่มีการร่วมประชุมกลุ่มสม่ำเสมอ และเห็นด้วยกับการรวบรวมกลุ่ม โดยเห็นว่าการเลี้ยงโค-กระบือทำให้มีอาชีพ และมีส่วนร่วมในชุมชน ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่มีความพึงพอใจโดยรวมต่อโครงการเป็นอย่างมาก

ทะเบียนผลงานวิชาการเลขที่ : ๖๑(๒)-๐๕๑๖(๖)-๑๐๖

^{๑/} สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุตรดิตถ์ ต.ทุ่งยั้ง อ.ลับแล จ.อุตรดิตถ์

^{๒/} สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุโขทัย ต.บ้านสวน อ.เมือง จ.สุโขทัย

Royal Cattle-buffalo Bank for farmers management. Community participation. A case of Bannamsingneua Moo & Tumbon Thapla, Thapla district , Uttaradit province.

Rungwasun Pengsupun^{๑/} Sunisa Panngam^{๒/}

Abstract

The study Royal Cattle-buffalo Bank for farmers management Community participation A case Study of Bannamsingneua Moo & Tumbon Thapla, Thapla district , Uttaradit province. The purpose is to study the general farmers. To manage cattle-buffalo. The opinions of farmers to participate in group activities. And the satisfaction of participating Royal Cattle-buffalo Bank. Population and sample size in this study is farmers for Royal Cattle-buffalo Bank for farmers at Bannamsingneua Moo & Tumbon Thapla, Thapla district , Uttaradit province. ๖๐ cases collected by the query. Statistical data of the minimum and maximum and content analysis and obstacles of Royal Cattle-buffalo Bank. The results show that most farmers of female. Farmers average aged of ๔๗.๕๗ years. Most farmers percent of farmers completing primary education. Most farmers percent of household members average of ๔.๗๕ persons. Most farmers percent of workers in the agricultural sector is average of ๒.๑๐ people. Most farmers percent of famers have holdings of averaged ๖.๔๐ rai. Most farmers percent of farmers engaged in faming the is main occupation. Most farmers percent of famer households had a median income of ๑๒๒,๐๘๗ Baht. Most farmers percent of farmers have been aware of a livestock officer and a local leader. ๘๘.๗๗ percent of farmers get female cattle of one and ๑๑.๖๗ percent of farmers get female buffaloes of one. Most farmers percent of the animals are completely healthy. Farmers percent of feed the masses with a rope or a cell phone for some time. Most farmers percent of farmers use their own turf with natural grass. Most farmers percent of farmers use hybrid artificial insemination. Most farmers received visits from officials and services always. Most farmers percent cattle-buffaloes had born and little farmers percent that has not been productive but pregnant. Most farmers percent farmers unconstrained groups which farmers voluntary groups themselves and unexpected to benefit. Farmers with management positions in a groups and the clear function is to monitor and report the number of animals in the group. Report information to government service. And the farmers to let the public know. Most farmers percent of farmers have attended group meetings regularly. And farmers agreed with the groups. Most farmers percent of farmers have Caw-Buffalo faming and farmers have engage in community which farmers are very satisfied of the project.

Key words : Royal Cattle-Buffer Bank for Famers , Community Particpaition

Research Paper No. : ၁၈(၂)-၀ၕ၈၁(၁)-၈၀၁

၁. Uttaradit Provincial Livestock Office , Laplae district, Uttaradit ၕ၈၂၈၀
၂. Sukhothai Provincial Livestock Office , Muang district, Sukhothai ၁ၕ၀၀၀

บทนำ

๑. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการศึกษา

การบริการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ที่ผ่านมามีข้อจำกัดของอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ และงบประมาณ ทำให้การติดตามงานของเจ้าหน้าที่ยังขาดความต่อเนื่อง ไม่มีรายงานลูกเกิด และมีเกษตรกรบางรายนำสัตว์ของโครงการไปขายโดยพลการ และยังพบการทุจริตของเจ้าหน้าที่บางราย จากการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ ในพื้นที่บ้านน้ำสิงห์เหนือ หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าปลา อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ ซึ่งได้จัดตั้งกลุ่มเมื่อปี ๒๕๔๘ เนื่องจากชาวบ้านน้ำสิงห์เหนือ ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรที่อพยพจากการสร้างเขื่อนสิริกิติ์โดยมีการประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น ทำสวน ทำนา ฯลฯ เมื่อเสร็จแล้วก็จะปลูกพืชผักขายหารายได้ให้กับครอบครัว ซึ่งในปัจจุบันการทำเกษตรต้องลงทุนสูง ทั้งค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และปุ๋ยเคมี ซึ่งนับวันจะมีราคาสูงขึ้นเรื่อยๆ ทำให้รายได้ไม่สมดุลกับรายจ่าย จึงได้รวมตัวกันดำเนินงานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ และเมื่อทราบข่าวจากปศุสัตว์ ว่ามีโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากจน ยืมโค-กระบือรายละ ๑ ตัว เลี้ยงเพื่อการผลิต

ดังนั้น ชาวบ้านน้ำสิงห์เหนือ จึงมีการรวมตัวจัดทำประชาคมหมู่บ้าน และจัดตั้งกลุ่มการเลี้ยงสัตว์เพื่อขอรับการสนับสนุนสัตว์ จากโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ เพื่อนำมาให้เกษตรกรเลี้ยงลดค่าใช้จ่ายในการทำเกษตร ทั้งจะช่วยให้เกิดความสมดุลทางด้านระบบนิเวศน์ในหมู่บ้านมากขึ้น และได้รับโค-กระบือครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๔๘ จำนวน ๑๖ รายๆละ ๑ ตัว รวม ๑๖ ตัว เป็นโค จำนวน ๑๓ ตัว และกระบือ จำนวน ๓ ตัว และได้จำหน่ายส่งลูกโค-กระบือเพศผู้เข้าโครงการฯ จำนวน ๖ ตัว และขยายให้เกษตรกรรายใหม่ จำนวน ๑๐ ตัว โดยรวมเกษตรกรที่ได้รับโค-กระบือและขยายเกษตรกรรายใหม่จนถึงปัจจุบันมีเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการธคก. รวม ๖๐ ราย โค จำนวน ๕๕ ตัว กระบือ จำนวน ๕ ตัว รวม ๖๐ ตัว ซึ่งกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์บ้านน้ำสิงห์เหนือ ได้ขึ้นทะเบียนกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์กับกรมปศุสัตว์ เลขทะเบียน ๕๔-๖-๕๓-๓๓-๑-๐๘๔๒ เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ มีการใช้ประโยชน์จากมูลโค-กระบือมีการสำรองเสบียงอาหารสัตว์ มีแผนการบริหารจัดการเมื่อลูกโค-กระบือ มีอายุครบสิบแปดเดือนมีระเบียบข้อบังคับของกลุ่มที่ชัดเจน รวมถึงการใช้ประโยชน์จากพ่อพันธุ์ และพบว่าชุมชนและองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ซึ่งถือว่าโครงการประสบผลสำเร็จอย่างมาก

จากความสำเร็จของโครงการดังกล่าว จึงเห็นควรศึกษาผลการดำเนินโครงการและปัจจัยที่ส่งผลให้โครงการเกิดความสำเร็จ โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่มและชุมชน เพื่อเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ และขยายผลสู่กลุ่มและชุมชนอื่นต่อไป

วิธีดำเนินการศึกษา

๑. รูปแบบการวิจัย (Research Design)

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างที่ยังคงเป็นสมาชิกโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

๒. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เกษตรกรสมาชิกโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ ในพื้นที่บ้านน้ำสิงห์เหนือ หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าปลา อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน ๖๐ ราย

๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งยึดวัตถุประสงค์การวิจัย และกรอบแนวคิดการวิจัย แบ่งเป็น ๕ ตอน และเนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิณผล ในการกำหนดแบบสอบถาม ดังนี้

- ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรทางด้านบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม
- ตอนที่ ๒ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร

ตามพระราชดำริ

- ตอนที่ ๓ ข้อมูลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของเกษตรกร
- ตอนที่ ๔ ข้อมูลความพึงพอใจต่อโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร

ตามพระราชดำริ ของเกษตรกร

- ตอนที่ ๕ ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร

ตามพระราชดำริ

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๑ ใช้สถิติเชิงพรรณนา(Descriptive Statistic) ได้แก่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยในการอธิบายข้อมูลทั่วไป ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของโครงการ ข้อมูลการมีส่วนร่วมของเกษตรกร และข้อมูลความพึงพอใจต่อโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

๔.๒ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) และปัญหาอุปสรรคของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

- ๑ มีนาคม ๒๕๖๐ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐

ผลการวิจัยและวิจารณ์

ผลจากการวิจัยแบ่งออกเป็น ๕ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรทางด้านบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม

ตอนที่ ๒ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของโครงการ

ตอนที่ ๓ ข้อมูลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของเกษตรกร

ตอนที่ ๔ ข้อมูลความพึงพอใจต่อโครงการของเกษตรกร

ตอนที่ ๕ ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคข้อเสนอแนะ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรทางด้านบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม

การศึกษาข้อมูลทั้งไปทางด้านบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม พบว่า

๑. ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรทางด้านบุคคล

เกษตรกรเป็นเพศชาย ร้อยละ ๓๖.๖๗ และเพศหญิง ร้อยละ ๖๓.๓๓ เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ ๒๖.๖๗ มีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี และระหว่าง ๕๑-๖๐ ปี ร้อยละ ๖.๖๗ มีอายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี ร้อยละ ๒๕.๐๐ มีอายุ ๖๑-๗๐ และร้อยละ ๑๕.๐๐ มีอายุ ๗๑ ปีขึ้นไป เฉลี่ยเกษตรกรมีอายุ ๕๗.๙๓ ปี สำหรับระดับการศึกษา เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๐.๐๐ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ ๒๖.๗๐ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และร้อยละ ๓.๓๐ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ส่วนใหญ่ร้อยละ ๔๖.๗๐ มีสมาชิกในครัวเรือนอยู่ระหว่าง ๓-๔ คน ร้อยละ ๑๘.๓๓ มีจำนวนสมาชิกระหว่าง ๕-๖ คน และ ๗-๘ คน ร้อยละ ๑๕.๐๐ มีสมาชิกระหว่าง ๑-๒ คน และร้อยละ ๑.๗๐ มีจำนวนสมาชิก ๙ คน เฉลี่ยมีสมาชิกในครัวเรือนละ ๔.๓๕ คน ร้อยละ ๗๓.๔๐ มีแรงงานภาคการเกษตรระหว่าง ๑-๒ คน ร้อยละ ๒๕.๐๐ มีแรงงานภาคการเกษตรระหว่าง ๓-๔ คน และร้อยละ ๑.๖๗ มีแรงงาน ๗ คน เฉลี่ยมีแรงงานภาคการเกษตรครัวเรือนละ ๒.๑๐ คน (ตารางที่ ๑)

ตารางที่ ๑ ร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามสภาพพื้นฐานด้านบุคคล

รายการ	จำนวน (ราย) N= ๖๐	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	๒๒	๓๖.๖๗
หญิง	๓๘	๖๓.๓๓
อายุ^{๑/}		
๓๑-๔๐	๔	๖.๖๖
๔๑-๕๐	๑๖	๒๖.๖๗
๕๑-๖๐	๑๖	๒๖.๖๗
๖๑-๗๐	๑๕	๒๕.๐๐
๗๑ ปีขึ้นไป	๙	๑๕.๐๐
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	๔๒	๗๐.๐๐
มัธยมศึกษา	๑๖	๒๖.๖๗
ปริญญาตรี	๒	๓.๓๓

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน^{๒/}

๑-๒ คน	๙	๑๕.๐๐
๓-๔ คน	๒๘	๔๖.๖๗
๕-๖ คน	๑๑	๑๘.๓๓
๗-๘ คน	๑๑	๑๘.๓๓
๙ คน	๑	๑.๗๐

แรงงานในภาคเกษตร^{๓/}

๑-๒ คน	๔๔	๗๓.๓๓
๓-๔ คน	๑๕	๒๕.๐๐
๗ คน	๑	๑.๖๗

^{๑/} เกษตรกรอายุน้อยที่สุด ๓๓ ปี มากที่สุด ๘๘ ปี เฉลี่ย ๕๗.๙๓ ปี

^{๒/} จำนวนสมาชิกในครัวเรือน น้อยที่สุด ๒ คน มากที่สุด ๙ คน เฉลี่ย ๔.๓๕ คน

^{๓/} จำนวนแรงงานภาคเกษตร น้อยที่สุด ๑ คน มากที่สุด ๗ คน เฉลี่ย ๒.๑๐ คน

๒. สภาพพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจ และ สังคม

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ ๘๑.๖๖ มีพื้นที่ถือครองระหว่าง ๑-๑๐ ไร่ ร้อยละ ๑๐.๐๐ มีพื้นที่ถือครอง ๑๑-๒๐ ไร่ ร้อยละ ๖.๖๗ มีพื้นที่ถือครอง ๒๑ ไร่ขึ้นไป ร้อยละ ๑.๖๗ ไม่มีพื้นที่ถือครอง เฉลี่ยมีพื้นที่ถือครองครัวเรือนละ ๖.๔๐ ไร่ สำหรับการประกอบอาชีพนั้นเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๓.๓๓ ประกอบอาชีพการทำนาเป็นอาชีพหลัก ร้อยละ ๒๖.๖๗ ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ ๖.๖๗ ประกอบอาชีพอื่นๆ ร้อยละ ๕.๐๐ ประกอบอาชีพทำสวนและเลี้ยงสัตว์ และร้อยละ ๓.๓๓ ประกอบอาชีพทำไร่

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ ๒๘.๓๓ มีรายได้ระหว่าง ๑๐๐,๐๐๐-๑๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี ร้อยละ ๒๑.๖๗ มีรายได้ระหว่าง ๕๐,๐๐๑-๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี และร้อยละ ๒๐.๐๐ มีรายได้ ๑๐,๐๐๐-๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี และมีรายได้ ๑๕๐,๐๐๑-๒๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี ร้อยละ ๘.๓๓ มีรายได้ ๒๐๐,๐๐๑-๒๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี และร้อยละ ๑.๖๗ มีรายได้ตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๑ บาทต่อปีขึ้นไป เฉลี่ยเกษตรกรมีรายได้ครัวเรือนละ ๑๒๒,๐๘๓.๓๓ บาทต่อปี ตามตารางที่ ๒

ข้อเสนอแนะจากข้อมูลรายได้เกษตรกรครัวเรือนเฉลี่ยต่อปี จะเห็นได้ว่าเกษตรกรมีรายได้ครัวเรือนละ ๑๒๒,๐๘๓.๓๓ บาทต่อปี จึงเห็นควรเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการธนาคารโค-กระบือฯ มีรายได้เฉลี่ยไม่เกิน ๑๘๐,๐๐๐ บาทต่อปี และเพื่อสอดคล้องกับรายได้เกษตรกรตามโครงการ Smart Farmer **ตารางที่ ๒** ร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามสภาพพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคม

รายการ	จำนวน (ราย) N= ๖๐	ร้อยละ
จำนวนพื้นที่ถือครอง^{๑/}		
ไม่มี	๑	๑.๖๗
๑-๑๐ ไร่	๔๙	๘๑.๖๖
๑๑-๒๐ ไร่	๖	๑๐.๐๐
๒๑ ไร่ขึ้นไป	๔	๖.๖๗
อาชีพหลัก^{๒/}		
ทำสวน	๓	๕.๐๐

ทำนา	๓๒	๕๓.๓๓
ทำไร่	๒	๓.๓๓
เลี้ยงสัตว์	๓	๕.๐๐
รับจ้าง	๑๖	๒๖.๖๗
อื่น ๆ	๔	๖.๖๗

รายได้ต่อครัวเรือน ^{๓/}

๑๐,๐๐๐-๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี	๑๒	๒๐.๐๐
๕๐,๐๐๑-๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี	๑๓	๒๑.๖๗
๑๐๐,๐๐๑-๑๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี	๑๗	๒๘.๓๓
๑๕๐,๐๐๑-๒๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี	๑๒	๒๐.๐๐
๒๐๐,๐๐๑-๒๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี	๕	๘.๓๓
มากกว่า ๒๕๐,๐๐๑ บาทต่อปีขึ้นไป	๑	๑.๖๗

^{๓/} มีเกษตรกร จำนวน ๑ ราย ไม่มีพื้นที่ถือครองที่ดิน และเกษตรกรน้อยที่สุด ๐ ไร่ มากที่สุด ๓๐ ไร่ เฉลี่ย ๖.๔๐ ไร่

^{๒/} อาชีพหลักดูจากที่มาของรายได้มากที่สุด

^{๓/} รายได้ต่อครัวเรือน น้อยที่สุด ๒๐,๐๐๐ บาทต่อปี มากที่สุด ๓๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี เฉลี่ย ๑๒๒,๐๘๓.๓๓ บาทบาทต่อปี

ตอนที่ ๒ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของโครงการ

๑. การรับทราบข้อมูลของโครงการ

เกษตรกรร้อยละ ๕๘.๓๓ ได้รับทราบข้อมูลจากผู้นำท้องถิ่นคือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และรับทราบจากเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ (ตารางที่ ๓)

ข้อเสนอแนะจากการรับทราบข้อมูลของโครงการ จะเห็นได้ว่าผู้นำท้องถิ่นกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านมีส่วนสำคัญในการแจ้งข่าวสารโครงการฯ เนื่องจากมีการประชุมกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านที่หอประชุมที่ว่าการอำเภอทุกเดือน และสำนักงานปศุสัตว์อำเภอได้นำข้อมูลโครงการฯ เข้าในวาระการประชุมเป็นประจำ

ตารางที่ ๓ ร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามการได้รับทราบข้อมูลข่าวสารของโครงการ

รายการ	จำนวน (ราย) N= ๖๐	ร้อยละ
รับทราบจากเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์	๑๓	๒๑.๖๗
รับทราบจากกำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน	๑๒	๒๐.๐๐
รับทราบจากเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์และกำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน	๓๕	๕๘.๓๓

๒. ข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวสัตว์

เกษตรกรร้อยละ ๘๘.๓๓ ได้รับสนับสนุนโคเพศเมีย รายละ ๑ ตัว และเกษตรกร ร้อยละ ๑๑.๖๗ ได้รับการสนับสนุนกระบือเพศเมีย รายละ ๑ ตัว สภาพของสัตว์ขณะได้รับ เกษตรกรร้อยละ ๙๑.๖๗ ได้รับสัตว์มีสภาพสมบูรณ์แข็งแรงดี ร้อยละ ๘.๓๓ ราย ได้รับสัตว์สภาพปานกลาง (ตารางที่ ๔)

ตารางที่ ๔ ร้อยละของชนิดสัตว์และสภาพสัตว์ที่ได้รับ

รายการ	จำนวน (ราย) N= ๖๐	ร้อยละ
ชนิดสัตว์ที่ได้รับ		
โคเพศเมีย	๕๓	๘๘.๓๐
กระบือเพศเมีย	๗	๑๑.๖๗
สภาพสัตว์ขณะได้รับ		
สมบูรณ์แข็งแรง	๕๕	๙๑.๖๗
ปานกลาง	๕	๘.๓๓

๓. สภาพการเลี้ยงดูและการจัดการ

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ ๘๐.๐๐ จะเลี้ยงผูกเชือกหรือขังคอกเป็นบางเวลา ร้อยละ ๒๐.๐๐ แบบปล่อยรวมฝูงกับสัตว์อื่นๆ

แหล่งหญ้าที่เกษตรกรใช้เลี้ยงสัตว์ (เกษตรกรตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ) ส่วนใหญ่เกษตรกร ร้อยละ ๔๘.๓๓ ใช้แปลงหญ้าธรรมชาติ(ข้างถนน/หัวไร่ปลายนา) ร้อยละ ๒๐.๐๐ ใช้จากแปลงหญ้าตนเอง และร้อยละ ๑๑.๖๗ ใช้แปลงหญ้าตนเอง และแปลงหญ้าธรรมชาติ(ข้างถนน/หัวไร่ปลายนา) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะแหล่งหญ้าที่เกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการธคก. จะต้องปลูกหญ้าเป็นของตนเอง อย่างน้อย จำนวน ๑ ไร่ จึงจะรับโค-กระบือ โครงการธคก.ได้

วิธีการผสมพันธุ์แม่โค-กระบือ เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ ๘๘.๓๓ ใช้ด้วยวิธีผสมเทียม และร้อยละ ๑๑.๖๗ ใช้วิธีพ่อพันธุ์โค-กระบือ (ตารางที่ ๕)

ตารางที่ ๕ ร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามการเลี้ยงดูและการจัดการสัตว์

รายการ	จำนวน (ราย) N= ๖๐	ร้อยละ
ลักษณะการเลี้ยงดู		
ปล่อยรวมฝูงกับสัตว์อื่น	๑๒	๒๐.๐๐
ผูกเชือกหรือขังคอกเป็นบางเวลา	๔๘	๘๐.๐๐
แหล่งหญ้าที่ใช้เลี้ยงสัตว์		
แปลงหญ้าตนเอง	๑๒	๒๐.๐๐
แปลงหญ้าธรรมชาติ(ข้างถนน/หัวไร่ปลายนา)	๒๙	๔๘.๓๓
ทุ่งหญ้าสาธารณะของหมู่บ้าน	๕	๘.๓๓
แปลงหญ้าตนเอง และแปลงหญ้าธรรมชาติ (ข้างถนน/หัวไร่ปลายนา)	๗	๑๑.๖๗
แปลงหญ้าธรรมชาติ (ข้างถนน/หัวไร่ปลายนา) และทุ่งหญ้าสาธารณะของหมู่บ้าน	๖	๑๐.๐๐
แปลงหญ้าตนเอง และทุ่งหญ้าสาธารณะของหมู่บ้าน	๑	๑.๖๗
การผสมพันธุ์		
การผสมเทียม	๕๓	๘๘.๓๓
การใช้พ่อพันธุ์ผสม	๗	๑๑.๖๗

๔. การติดตามงาน และการให้บริการของเจ้าหน้าที่

เกษตรกรร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ได้รับการบริการตรวจเยี่ยมจากเจ้าหน้าที่ เกษตรกรร้อยละ ๗๓.๓๓ ได้รับการบริการตรวจสอบสุขภาพสัตว์ และร้อยละ ๒๖.๖๗ ไม่ได้รับการบริการตรวจสอบสุขภาพสัตว์ เกษตรกรร้อยละ ๙๓.๓๓ ได้รับการบริการฉีดวัคซีนป้องกันโรค และร้อยละ ๖.๖๗ ไม่ได้รับการบริการฉีดวัคซีนป้องกันโรค เกษตรกรร้อยละ ๗๘.๓๓ ได้รับการบริการผสมเทียม และเกษตรกรร้อยละ ๒๑.๖๗ ไม่ได้รับการบริการผสมเทียม เกษตรกรร้อยละ ๗๕.๐๐ ได้รับการให้บริการรักษาสัตว์ป่วย และเกษตรกรร้อยละ ๒๕.๐๐ ไม่ได้รับการให้บริการรักษาสัตว์ป่วย เกษตรกรร้อยละ ๗๐.๐๐ ได้รับการให้คำแนะนำการเลี้ยงสัตว์ และเกษตรกรร้อยละ ๓๐.๐๐ ไม่ได้รับการให้คำแนะนำการเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรร้อยละ ๑.๖๗ ได้รับการอื่นบริการๆ เกษตรกรร้อยละ ๙๘.๓๓ ได้แจ้งลูกเกิดให้เจ้าหน้าที่ทราบ (ตารางที่ ๖)

ข้อเสนอแนะจากข้อมูลการติดตามงาน และการให้บริการของเจ้าหน้าที่จะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการโครงการโครงการธคก. ระหว่างเจ้าหน้าที่และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการธคก. ทำให้ผลการดำเนินงานโครงการธคก.มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลได้มากยิ่งขึ้น

ตารางที่ ๖ ร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามการได้รับการติดตามงานและบริการจากเจ้าหน้าที่

รายการ	จำนวน(ราย) N= ๖๐	ร้อยละ
การตรวจเยี่ยมของเจ้าหน้าที่		
ได้รับ	๖๐	๑๐๐.๐๐
การบริการตรวจสอบสุขภาพสัตว์		
ได้รับ	๔๔	๗๓.๓๓
ไม่ได้รับ	๑๖	๒๖.๖๗
การบริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคสัตว์		
ได้รับ	๕๖	๙๓.๓๓
ไม่ได้รับ	๔	๖.๖๗
การบริการผสมเทียม		
ได้รับ	๔๗	๗๘.๓๓
ไม่ได้รับ	๑๓	๒๑.๖๗
การบริการรักษาสัตว์ป่วย		
ได้รับ	๔๕	๗๕.๐๐
ไม่ได้รับ	๑๕	๒๕.๐๐
การให้คำแนะนำการเลี้ยงสัตว์		
ได้รับ	๔๒	๗๐.๐๐
ไม่ได้รับ	๑๘	๓๐.๐๐

๕. การให้ผลผลิตของแม่โค-กระบือ

แม่โค-กระบือของเกษตรกรร้อยละ ๙๓.๓๓ ให้ลูก และร้อยละ ๖.๖๗ ที่ยังไม่ให้ลูกแต่อยู่ระหว่างตั้งท้อง โดยแม่โค-กระบือส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๑.๖๗ ให้ลูกแล้ว ๑-๓ ตัว ร้อยละ ๑๖.๖๗ ให้ลูกแล้ว ๓-๖ ตัว ร้อยละ ๕.๐๐ ให้ลูกแล้วตั้งแต่ ๗ ตัวขึ้นไป (ตารางที่ ๗)

ตารางที่ ๗ ร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามการให้ผลผลิตของแม่โค-กระบือ

รายการ	จำนวน (ราย) N= ๖๐	ร้อยละ
สภาพของแม่โค-กระบือ		
ให้ลูกแล้ว	๕๖	๙๓.๓๓
ยังไม่ให้ลูก(อุ้มท้อง)	๔	๖.๖๗
การให้ลูกของแม่โค-กระบือ		
ให้ลูกแล้ว ๑-๓ ตัว	๔๓	๗๑.๖๗
ให้ลูกแล้ว ๓-๖ ตัว	๑๐	๑๖.๖๗
ให้ลูกแล้วตั้งแต่ ๗ ตัวขึ้นไป	๓	๕.๐๐
ยังไม่ให้ลูก(อุ้มท้อง)	๔	๖.๖๗

ตอนที่ ๓ ข้อมูลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของเกษตรกร

๑. วัตถุประสงค์ของการรวมกลุ่ม

เกษตรกรร้อยละ ๑๐.๐๐ เลือกเหตุผลการรวมกลุ่มเพราะมีความศรัทธาในผู้นำกลุ่ม และร้อยละ ๙๐.๐๐ ไม่เลือกเหตุผลในการรวมกลุ่มเพราะมีความศรัทธาในผู้นำกลุ่ม เกษตรกรร้อยละ ๒๖.๖๗ ได้รับการชักชวนเข้าร่วมกลุ่ม และร้อยละ ๗๓.๓๓ ไม่ได้รับการชักชวนเข้าร่วมกลุ่ม เกษตรกรร้อยละ ๗๑.๖๗ สนใจที่จะเข้าร่วมกลุ่มด้วยตนเอง และร้อยละ ๒๘.๓๓ ไม่สนใจที่จะเข้าร่วมกลุ่ม เกษตรกรร้อยละ ๔๕.๐๐ เข้าร่วมกลุ่มเพราะคาดว่าจะได้รับผลประโยชน์ และร้อยละ ๕๕.๐๐ เข้าร่วมกลุ่มเพราะไม่คาดว่าจะได้รับประโยชน์ (ตารางที่ ๘)

ตารางที่ ๘ ร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามวัตถุประสงค์ของเกษตรกรในการเข้าร่วมกลุ่ม

รายการ	จำนวน (ราย) N= ๖๐	ร้อยละ
เชื่อถือศรัทธาผู้นำกลุ่ม		
เข้ากลุ่มด้วยเหตุผลศรัทธาผู้นำ	๖	๑๐.๐๐
เข้ากลุ่มเพราะไม่ใช่ด้วยเหตุผลศรัทธาผู้นำ	๕๔	๙๐.๐๐
ได้รับการชักชวน		
ได้รับการชักชวน	๑๖	๒๖.๖๗
ไม่ได้รับการชักชวน	๔๔	๗๓.๓๓
สนใจที่จะเข้าร่วมกลุ่มด้วยตนเอง		
สนใจ	๔๓	๗๑.๖๗
ไม่สนใจ	๑๗	๒๘.๓๓

เข้าร่วมกลุ่มเพราะคาดว่าจะได้รับผลประโยชน์

คาดว่าจะได้รับผลประโยชน์จากการรวมกลุ่ม	๒๗	๔๕.๐๐
ไม่คาดว่าจะได้รับผลประโยชน์จากการรวมกลุ่ม	๓๓	๕๕.๐๐

๒. บทบาทภายในกลุ่ม

เกษตรกรที่มีตำแหน่งบริหารในกลุ่ม ร้อยละ ๑๐๐.๐๐ จะทำหน้าที่ในกลุ่ม คือ ติดตาม และ รายงานจำนวนสัตว์ในกลุ่ม ทำหน้าที่แจ้งข้อมูลข่าวสารให้สมาชิกทราบ ทำหน้าที่รับเรื่องจากเกษตรกรเพื่อแจ้งให้ส่วนราชการทราบ

๓. การเข้าร่วมประชุมกลุ่มและผลประโยชน์ที่ได้จากกลุ่ม

เกษตรกร ร้อยละ ๖๘.๓๓ ได้เข้าร่วมประชุมกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ และร้อยละ ๓๑.๖๗ ที่เข้าร่วมประชุมไม่สม่ำเสมอขึ้นกับโอกาส สำหรับผลประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจากการรวมกลุ่ม ซึ่งแต่ละคนจะได้ประโยชน์หลายอย่าง อันดับที่ ๑ เกษตรกรร้อยละ ๘๖.๖๗ ได้รับแจกปัจจัยการผลิตต่างๆ เช่นยาถ่ายพยาธิ แร่ธาตุ อันดับที่ ๒ เกษตรกรร้อยละ ๘๕.๐๐ ได้รับการตรวจเยี่ยมจากเจ้าหน้าที่ อันดับที่ ๓ เกษตรกรร้อยละ ๗๓.๓๓ ได้มีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนสมาชิก อันดับที่ ๔ เกษตรกรร้อยละ ๖๕.๐๐ ได้รับการตรวจเยี่ยมและเอาใจใส่จากผู้นำกลุ่ม และอันดับที่ ๕ เกษตรกรร้อยละ ๖๓.๓๓ ได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์กับเพื่อนสมาชิก ตามลำดับ (ตารางที่ ๙)

ตารางที่ ๙ ร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามการร่วมประชุมกลุ่ม และผลประโยชน์ที่ได้รับ

รายการ	จำนวน (ราย) N= ๖๐	ร้อยละ
ความสม่ำเสมอในการเข้าร่วมประชุม		
สม่ำเสมอ	๔๑	๖๘.๓๓
ไม่สม่ำเสมอ	๑๙	๓๑.๖๗
ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการรวมกลุ่ม		
ได้รับแจกปัจจัยการผลิต		
ได้รับ	๕๒	๘๖.๖๗
ไม่ได้รับ	๘	๑๓.๓๓
ได้รับการตรวจเยี่ยมเอาใจใส่จากเจ้าหน้าที่		
ได้รับ	๕๑	๘๕.๐๐
ไม่ได้รับ	๙	๑๕.๐๐
ได้รับโอกาสรับรู้ข่าวสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น		
ได้รับ	๔๔	๗๓.๓๓
ไม่ได้รับ	๑๖	๒๖.๖๗
ได้รับการตรวจเยี่ยมเอาใจใส่จากผู้นำชุมชน		
ได้รับ	๓๙	๖๕.๐๐
ไม่ได้รับ	๒๑	๓๕.๐๐
ได้รับการพบปะสังสรรค์กับเพื่อนสมาชิก		
ได้รับ	๓๘	๖๓.๓๓
ไม่ได้รับ	๒๒	๓๖.๖๗
ได้รับอื่นๆ		

ได้รับ	๒	๓.๓๓
ไม่ได้รับ	๕๘	๙๖.๖๗

๔. ความคิดเห็นต่อการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน

เกษตรกรร้อยละ ๙๑.๖๗ เห็นด้วยกับการรวมกลุ่ม ร้อยละ ๘.๓๓ ไม่เห็นด้วยกับการรวมกลุ่ม โดยเกษตรกรแต่ละรายเห็นด้วยกับหลายประเด็นของการรวมกลุ่ม โดยเกษตรกรร้อยละ ๖๑.๖๗ เห็นด้วยเพราะมีส่วนร่วมในการวางแผนและ ร้อยละ ๓๘.๓๓ (ตารางที่ ๑๐)

ตารางที่ ๑๐ ร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความคิดเห็นต่อการรวมกลุ่ม

รายการ	จำนวน (ราย) N= ๖๐	ร้อยละ
ความคิดเห็นต่อการรวมกลุ่ม		
เห็นด้วย	๕๕	๙๑.๖๗
ไม่เห็นด้วย	๕	๘.๓๓
เหตุผลที่เห็นด้วย		
มีส่วนร่วมในการวางแผน		
เห็นด้วย	๓๗	๖๑.๖๗
ไม่เห็นด้วย	๒๓	๓๘.๓๓

๕. ความคิดเห็นว่าจะเลี้ยงโค-กระบือดังกล่าวต่อไป และเพิ่มจำนวนให้มากขึ้น

เกษตรกรร้อยละ ๑๘.๓๓ จะเลี้ยงโค-กระบือเท่าเดิม และเกษตรกรร้อยละ ๕๐.๐๐ จะเลี้ยงโค-กระบือเพิ่มขึ้น เกษตรกรร้อยละ ๓๑.๖๗ จะเลิกเลี้ยงโค-กระบือ เนื่องจากบางรายมีอายุมากขึ้น และบางรายได้ย้ายไปทำงานที่อื่น (ตารางที่ ๑๑)

ตารางที่ ๑๑ ร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามคิดเห็นว่าจะเลี้ยงโค-กระบือดังกล่าวต่อไป และเพิ่มจำนวนให้มากขึ้น

รายการ	จำนวน (ราย) N= ๖๐	ร้อยละ
ความคิดเห็นจะเลี้ยงโค-กระบือต่อไป และเพิ่มจำนวนฯ		
เลี้ยงเท่าเดิม	๑๑	๑๘.๓๓
เลี้ยงเพิ่มขึ้น	๓๐	๕๐.๐๐
เลิกเลี้ยง	๑๙	๓๑.๖๗

ตอนที่ ๔ ความพึงพอใจต่อโครงการของเกษตรกร

ความพึงพอใจต่อโครงการของเกษตรกร อันดับที่ ๑ เกษตรกรมีความเห็นว่าการเลี้ยงโค-กระบือทำให้มีอาชีพ ร้อยละ ๙๗.๖๗ อันดับที่ ๒ ได้บุญจากมูลสัตว์ ร้อยละ ๗๑.๖๗ อันดับที่ ๓ มีส่วนร่วมในชุมชน ร้อยละ ๖๕.๐๐ และอันดับที่ ๔ มีรายได้ ร้อยละ ๖๐.๐๐

สำหรับความพึงพอใจ โดยรวมต่อโครงการ โดยเกษตรกรร้อยละ ๘๐.๐๐ พอใจมาก และ ร้อยละ ๒๐.๐๐ พอใจปานกลาง (ตารางที่ ๑๒)

ข้อเสนอแนะจากความพึงพอใจของเกษตรกร จะเห็นได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความพึงพอใจ ต่อโครงการธคก.เป็นอย่างมาก เนื่องจากทำให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการธคก. มีอาชีพ มีรายได้ ฯลฯ

ตารางที่ ๑๒ ร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความพึงพอใจต่อโครงการ

รายการ	จำนวน (ราย) N= ๖๐	ร้อยละ
ความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมโครงการฯด้านใด		
มีอาชีพ		
เห็นด้วย	๕๗	๙๗.๖๗
ไม่เห็นด้วย	๓	๕.๐๐
ได้ปุ๋ยจากมูลสัตว์		
เห็นด้วย	๔๓	๗๑.๖๗
ไม่เห็นด้วย	๑๗	๒๘.๓๓
มีส่วนร่วมในชุมชน		
เห็นด้วย	๓๙	๖๕.๐๐
ไม่เห็นด้วย	๒๑	๓๕.๐๐
มีรายได้		
เห็นด้วย	๔๘	๘๐.๐๐
ไม่เห็นด้วย	๑๒	๒๐.๐๐
ความพึงพอใจต่อโครงการ		
มาก	๔๘	๘๐.๐๐
ปานกลาง	๑๒	๒๐.๐๐

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ สรุปผลการวิจัย

๑. ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรทางด้านบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม

เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย ๕๗.๙๓ ปี เกษตรกรร้อยละ ๗๐.๐๐ จบ การศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ยครัวเรือนละ ๔.๓๕ คน มีแรงงานในภาค การเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ ๒.๑๐ คน เกษตรกรร้อยละ ๘๑.๖๖ มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ยครัวเรือนละ ๖ ไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการทำนาเป็นอาชีพหลัก และมีรายได้ต่อครัวเรือนเฉลี่ยครัวเรือนละ ๑๒๒,๐๘๓ บาทต่อปี จึงเห็นควรเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการธนาคารโค-กระบือฯ มีรายได้เฉลี่ยไม่เกิน ๑๘๐,๐๐๐ บาทต่อปี และเพื่อสอดคล้องกับรายได้เกษตรกรโครงการ Smart Farmer

๒. ข้อมูลเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของโครงการ

๒.๑ เกษตรกรส่วนใหญ่ ได้รับทราบข้อมูลโครงการจากเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ และผู้นำท้องถิ่นคือกำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน แสดงให้เห็นว่าผู้นำชุมชนหรือท้องถิ่นมีความใกล้ชิดกับเกษตรกร และจะเป็นผู้รับและส่งข่าวสารต่างๆให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ เกษตรกรร้อยละ ๘๘.๓๓ ข้อเสนอแนะจากการรับทราบข้อมูลของโครงการ จะเห็นได้ว่าผู้นำท้องถิ่นกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านมีส่วนสำคัญในการแจ้งข่าวสารโครงการธคค. เนื่องจากมีการประชุมกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านที่หอประชุมที่ว่าการอำเภอทุกเดือน และสำนักงานปศุสัตว์อำเภอได้นำข้อมูลโครงการธคค.เข้าในวาระการประชุมเป็นประจำ

เกษตรกรได้รับโคเพศเมีย รายละเอียด ๑ ตัว ร้อยละ ๘๘.๓๐ ได้รับกระบือเพศเมีย รายละเอียด ๑ ตัว ๑๑.๖๗ เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับสัตว์ที่มีสภาพสมบูรณ์แข็งแรงดี ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้โครงการประสบผลสำเร็จ เพราะนอกจากจะทำโค-กระบือได้ผลผลิตที่ดีแล้ว ยังทำให้เกษตรกรมีกำลังใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ อีกทั้งโค-กระบือของโครงการเป็นโค-กระบือที่ได้รับมาจากการบริจาค เพียงแต่กรมปศุสัตว์ได้กำหนดคุณลักษณะของโค-กระบือที่จะรับเข้าโครงการไว้ จึงแสดงให้เห็นความเอาใจใส่ในการคัดเลือกและดูแลสุขภาพ โค-กระบือ ก่อนการส่งมอบให้เกษตรกรของเจ้าหน้าที่ของสำนักปศุสัตว์จังหวัดต้นทางที่มีการรับบริจาคโค-กระบือ อีกทั้ง โค-กระบือบางตัวเป็นการขยายจากเกษตรกรรายเดิม แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรที่ได้รับโค-กระบือไปในช่วงแรก มีการดูแล เอาใจใส่เป็นอย่างดี

๒.๒ เกษตรกรส่วนใหญ่จะเลี้ยงผูกเชือกหรือขังคอกเป็นบางเวลา และแหล่งหญ้าที่เกษตรกรใช้เลี้ยงสัตว์ ส่วนใหญ่เกษตรกรใช้แปลงหญ้าธรรมชาติ(ข้างถนน/หัวไร่ปลายนา ข้อเสนอแนะแหล่งหญ้าที่เกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการธคค. จะต้องปลูกหญ้าเป็นของตนเอง อย่างน้อย จำนวน ๑ ไร่ จึงจะรับโค-กระบือ โครงการธคค.ได้

วิธีการผสมพันธุ์แม่โค-กระบือ เกษตรกรส่วนใหญ่จะเลือกใช้ด้วยวิธีผสมเทียม ตามที่กรมปศุสัตว์ส่งเสริมฯ ได้อีกด้วย

๒.๓ การติดตามงานและการให้บริการของเจ้าหน้าที่ในการตรวจเยี่ยม การบริการตรวจสอบสุขภาพสัตว์ การบริการฉีดวัคซีนป้องกันโรค การบริการผสมเทียม การรักษาสัตว์ป่วย และได้รับคำแนะนำการเลี้ยงสัตว์ ข้อเสนอแนะจากข้อมูลการติดตามงาน และการให้บริการของเจ้าหน้าที่จะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการโครงการโครงการธคค. ระหว่างเจ้าหน้าที่และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการธคค. ทำให้ผลการดำเนินงานโครงการธคค.มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลได้มากยิ่งขึ้น

๒.๔ การให้ผลผลิต แม่โค-กระบือส่วนใหญ่ให้ผลผลิตลูกแล้ว มีเพียงส่วนน้อย ที่ยังไม่ได้ผลผลิต เนื่องจากกำลังตั้งท้อง และการให้ลูกโค-กระบือส่วนใหญ่จะให้ลูกแล้วเฉลี่ย จำนวน ๑-๓ ตัว แสดงให้เห็นว่าการรับสัตว์ที่อยู่ในสภาพที่แข็งแรงสมบูรณ์ และการติดตามเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้เกิดผลผลิต ๕ ปี เป็นไปได้สูง อีกทั้งเกษตรกรส่วนใหญ่ได้คืนลูกตัวที่ ๑ ตามระเบียบของโครงการให้แก่โครงการธนาคารโค-กระบือ เพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริแล้ว และในกรณีลูกโค-กระบือ เพศเมียได้ขยายไปให้เกษตรกรรายใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของธีรวิทย์ (๒๕๕๔) ได้ศึกษาการบริหารจัดการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กรณีศึกษาพื้นที่บ้านหนองพอก ตำบลเชิงชุม อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

๓. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของเกษตรกร

๓.๑ เหตุผลการเข้าร่วมกลุ่มส่วนใหญ่ไม่ได้รับการชักชวน จะสมัครใจร่วมกลุ่มด้วยตนเอง ซึ่งไม่ได้คาดหวังจะได้รับผลประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของ ศนิศานต์ (๒๕๔๗) ได้ศึกษาการเลี้ยงกระบือและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ตำบล บ้านหัน จังหวัดชัยภูมิ พบว่า

เกษตรกรตัดสินใจเข้าร่วมกลุ่ม ส่วนใหญ่แล้วคิดว่าทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น รองลงมาได้แก่การได้รับความรู้เพิ่มขึ้น การมีโอกาสได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงกระบือมากขึ้น

๓.๒ บทบาทภายในกลุ่ม เกษตรกรที่มีตำแหน่งบริหารในกลุ่มจะมีหน้าที่ในกลุ่มที่ชัดเจน คือติดตามและรายงานจำนวนสัตว์ในกลุ่ม แจ้งข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิกและรับเรื่องจากเกษตรกรเพื่อแจ้งให้ส่วนราชการทราบ

๓.๓ การเข้าร่วมประชุมกลุ่มและผลประโยชน์ที่ได้จากกลุ่ม เกษตรกรส่วนใหญ่ได้เข้าร่วมประชุมกลุ่มสม่ำเสมอ สำหรับผลประโยชน์ที่เกษตรกรคิดว่าได้รับจากการร่วมกลุ่ม ซึ่งแต่ละคนจะได้ประโยชน์หลายอย่าง เช่น ได้รับการตรวจเยี่ยมจากเจ้าหน้าที่ ได้รับการตรวจเยี่ยมเอาใจใส่จากผู้นำกลุ่ม ได้รับแจกปัจจัยการผลิตต่างๆ ได้มีโอกาสรับรู้ข่าวสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนสมาชิกและ ได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์กับเพื่อนสมาชิก

๓.๔ การรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการรวบรวมกลุ่มและมีเหตุผลประกอบ คือ เห็นว่ามีส่วนร่วมในการวางแผน

๓.๕ เกษตรกรส่วนใหญ่จะเลี้ยงโค-กระบือดังกล่าวต่อไป และเพิ่มจำนวนมากขึ้น ซึ่งจะมีบางรายจะเลิกเลี้ยงโค-กระบือเนื่องจากบางรายมีอายุมากขึ้น และบางรายย้ายไปทำงานที่อื่น

ซึ่งสอดคล้องกับคະນິงนิจและคณะ (อ้างในบวรศักดิ์ และถวิลวดี, ๒๕๔๘) ได้แบ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนจากระดับต่ำสุดไปหาระดับสูงสุด ออกเป็นระดับต่างๆ และจำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในแต่ละระดับ จะผูกพันกับระดับของการมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับ ธวัช (๒๕๔๓) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลน : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลคลองโคน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งเจมส์ แอล เดรตัน (๒๕๔๗) วันชัย ผู้แปรร ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

๑. เพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ
 ๒. การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา
 ๓. การสร้างฉันทามติ(Consensus Building)
 ๔. การเพิ่มความง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ
 ๕. การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าใน “กรณีที่ย้ำแรงที่สุด ”
 ๖. การดำรงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม
 ๗. การคาดคะเนความหวังกังวลของประชาชนและค่านิยมของสาธารณชน
 ๘. การพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน
- โดยปีเตอร์ ฮอร์น และ เวอร์เนอร์ สเตอร์ (๒๕๔๖) วิธีการแก้ไขปัญหาทางการ

เกษตรร่วมกับเกษตรกรรายย่อย การเริ่มต้นทำงานแบบเกษตรกรมีส่วนร่วม. แปลโดยฉายแสง ไข่แก้ว และ กานดา นาคมนี เอกสาร ACIAR ลำดับที่ ๙๙a. ๑๒๐ หน้า

๔. ความพึงพอใจต่อโครงการของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการเลี้ยงโค-กระบือทำให้มีอาชีพ มีรายได้ ได้ปุ๋ยจากมูลสัตว์ มีส่วนร่วมในชุมชน สำหรับความพึงพอใจโดยรวมต่อโครงการเกษตรกรส่วนใหญ่พอใจเป็นอย่างมาก นอกจากประโยชน์ที่เกษตรกรเห็นว่าจะได้รับจากโครงการแล้ว โครงการดังกล่าวยังเป็นโครงการพระราชดำริโค-กระบือที่ได้รับเป็นของพระราชทานถือเป็นสิริมงคล

๕. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามเปิดเพื่อให้เกษตรกรแสดงความคิดเห็น สำหรับปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะ พบว่า เกษตรกรบางรายมีปัญหาเรื่องอายุมากแล้ว และพบปัญหาช่วงฤดูแล้งแปลงหญ้า และแหล่งน้ำไม่เพียงพอ อีกทั้งอยากได้พ่อพันธุ์ เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ผสมเทียมเพียงคนเดียว และขอสนับสนุน ปัจจัยการผลิต เช่น แร่ธาตุ ยาถ่ายพยาธิ ฯ

จากการศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัย และปัญหาอุปสรรคที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ที่ ดำเนินการในแต่ละพื้นที่ เพื่อความยั่งยืนของกลุ่มโครงการธนาคารโค-กระบือ เพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ หลังจากได้รับมอบกรรมสิทธิ์ตามสัญญาครบ ๕ ปี

เอกสารอ้างอิง

- กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ กรมปศุสัตว์. ๒๕๕๙ .โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ(ชคก.)
- เจมส์ แอล เครตัน .๒๕๕๗. คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจของชุมชน. แปลโดย ศ.นพ. วันชัย วัฒนศัพท์. สถาบันพระปกเกล้า.๓๓๘ หน้า.
- ถวิลวดี บุรีกุล และเมธิดา พงษ์ศักดิ์ศรี. ๒๕๕๘. การสนทนากลุ่ม : เทคโนโลยีเพื่อการมีส่วนร่วมและการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย. จรัสสินทวงค์การพิมพ์ จำกัด.กรุงเทพฯ. ๑๕๖ หน้า.
- ธีรวิทย์ ขาวบุบผา . ๒๕๕๔ . การบริหารจัดการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ โดยชุมชนมีส่วนร่วม กรณีศึกษาพื้นที่บ้านโนนพอก ตำบลเชิงชุม อำเภอพรหมณานิคม จังหวัดสกลนคร
- ธวัช สิทธิการโยธิน .๒๕๕๓. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ป่าชายเลน : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลคลองโคกนอ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรี. ๒๕๕๘. ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม. หนังสือชุดความรู้ด้านการจัดการความขัดแย้งด้วยวิธี เล่มที่ ๓.สถาบันพระปกเกล้า. ๙๔ หน้า
- ปีเตอร์ ฮอร์น และ เวอร์เนอร์ สเตอร์ . ๒๕๕๖. วิธีการแก้ไขปัญหาทางการเกษตรร่วมกับเกษตรกรรายย่อย การเริ่มต้นทำงานแบบเกษตรกรมีส่วนร่วม. แปลโดยฉายแสง ไผ่แก้ว และกานดา นาคมณี เอกสาร ACIAR ลำดับที่ ๙๙a. ๑๒๐ หน้า
- ศนิศานต์ รวิยะวงศ์. ๒๕๕๗. การศึกษาการเลี้ยงกระบือและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในกิจกรรม กลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ตำบลบ้านหัน จังหวัดชัยภูมิ. วารสารวิชาการปศุสัตว์. สำนักงานสุขศาสตร์สัตว์และสุขอนามัยที่ ๓. ปีที่ ๙. ฉบับที่ ๒๐ มิ.ย.๒๕๕๗-กันยายน ๒๕๕๗

ภาคผนวก

แบบสอบถามเกษตรกรผู้ได้รับการสนับสนุนสัตว์จาก
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ
พื้นที่บ้านน้ำสิงห์เหนือ หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าปลา อำเภوتاปลา จังหวัดอุตรดิตถ์

ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อเกษตรกร(นาย,นาง,นางสาว).....นามสกุล.....อายุ.....ปี
๒. ที่อยู่ บ้านเลขที่.....บ้านน้ำสิงห์เหนือ หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าปลา อำเภوتاปลา จังหวัดอุตรดิตถ์
๓. ระดับการศึกษา
- | | |
|--|--|
| <input type="checkbox"/> ๑. ประถมศึกษา | <input type="checkbox"/> ๒. มัธยมศึกษา |
| <input type="checkbox"/> ๓. ปวช. | <input type="checkbox"/> ๔. ปวส. |
| <input type="checkbox"/> ๕.ปริญญาตรี | <input type="checkbox"/> ๖. อื่นๆ..... |

๔. อาชีพหลัก

- | | |
|---|---------------|
| <input type="checkbox"/> ๑. ทำสวน (ระบุ)..... | จำนวน.....ไร่ |
| <input type="checkbox"/> ๒. ทำนา (ระบุ)..... | จำนวน.....ไร่ |
| <input type="checkbox"/> ๓. ทำไร่ (ระบุ)..... | จำนวน.....ไร่ |
| <input type="checkbox"/> ๔. เลี้ยงสัตว์ (ระบุ)..... | |
| <input type="checkbox"/> ๕. รับจ้าง | |
| <input type="checkbox"/> ๖. อื่นๆ..... | |
๕. จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือน.....คน จำนวนสมาชิกที่ใช้แรงงานด้านเกษตร.....คน
๖. จำนวนพื้นที่ถือครอง.....ไร่
- | | |
|---|-----|
| <input type="checkbox"/> ๑. เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง..... | ไร่ |
| <input type="checkbox"/> ๒. เป็นของบิดา มารดา ญาติ..... | ไร่ |
| <input type="checkbox"/> ๓. เช่า | ไร่ |
| <input type="checkbox"/> ๔. อื่นๆ | ไร่ |
๗. รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อปี.....บาท รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี.....บาท(สำหรับผู้สัมภาษณ์)
๘. แหล่งที่มาของรายได้
- | | |
|---|---|
| <input type="checkbox"/> ๑. ทำสวน.....บาท | <input type="checkbox"/> ๒. ทำนา.....บาท |
| <input type="checkbox"/> ๓. ทำไร่.....บาท | <input type="checkbox"/> ๔. เลี้ยงสัตว์.....บาท |
| <input type="checkbox"/> ๕. รับจ้าง.....บาท | <input type="checkbox"/> ๖. อื่นๆ.....บาท |

ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมของโครงการ

๑. ท่านได้ทราบข้อมูลการให้ความช่วยเหลือ ของโครงการธนาคารโค-กระบือ เพื่อเกษตรกร

ตามพระราชดำริ จาก

- () ๑. เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์
 () ๒. กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน
 () ๓. อื่นๆ.....

๒. ชนิดของสัตว์ที่ท่านได้รับการสนับสนุน

- () ๑. โค.....ตัว เพศผู้.....ตัว เพศเมีย.....ตัว
 () ๒. กระบือ.....ตัว เพศผู้.....ตัว เพศเมีย.....ตัว

๓. ท่านได้รับการสนับสนุนพันธุ์สัตว์ เมื่อปี.....นับจนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลา.....ปี

๔. สภาพของสัตว์ขณะได้รับ

- () ๑. สมบูรณ์/แข็งแรง () ๒. ปานกลาง () ๓. ผอม/ทรุดโทรม

๕. ลักษณะการเลี้ยงดู

- () ๑. ปล่อยรวมฝูงกับสัตว์อื่นๆ
 () ๒. ผูกเชือก หรือ ขังคอกเป็นบางเวลา
 () ๓. อื่นๆ.....

๖. แหล่งหญ้าที่ใช้เลี้ยงสัตว์

- () ๑. แปลงหญ้าของตนเอง () ๒. แหล่งหญ้าธรรมชาติ(ข้างถนน/หัวไร่ปลายนา)
 () ๓. ทุ่งหญ้าสาธารณะของหมู่บ้าน () ๔. อื่น ๆ

๗. ในกรณีที่ผสมพันธุ์แล้ว ได้รับการผสมโดยวิธี

- () ๑. ผสมเทียม
 () ๒. ใช้พ่อพันธุ์
 () ๓. อื่นๆ.....

๘. เมื่อมีลูกสัตว์เกิดท่านได้แจ้งเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์หรือตัวแทนชุมชนหรือไม่

- () ๑. ได้แจ้ง () ๒. ไม่ได้แจ้ง

๙. ท่านเคยได้รับการตรวจเยี่ยมและช่วยเหลือด้านสุขภาพสัตว์ จากเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์หรือไม่

- () ๑. เคย(ตอบข้อ ๑๐) () ๒. ไม่เคย

๑๐. ท่านได้รับบริการอะไรจากเจ้าหน้าที่ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- () ๑. ตรวจสุขภาพสัตว์ () ๒. ฉีดวัคซีนป้องกันโรค
 () ๓. ผสมเทียม () ๔. รักษาสัตว์ป่วย
 () ๕. ให้คำแนะนำการเลี้ยงสัตว์ () ๖. อื่นๆ.....

๑๑. สภาพของสัตว์ในขณะนี้(เฉพาะโค-กระบือเพศเมีย)

- () ๑. ยังไม่เคยได้รับการผสมพันธุ์
- () ๒. ผสมพันธุ์แล้วแต่ยังไม่ท้อง
- () ๓. ตั้งท้องแล้ว.....เดือน
- () ๔. ให้อุ้มแล้ว.....ตัว
- () ๕. อื่นๆ.....

๑๒. ในกรณีที่ให้อุ้มแล้ว เป็นลูก ลำดับที่ ๑ เพศ.....() ๑. ผู้ () ๒. เมีย อายุ.....ปี/เดือน

- | | | | |
|--|------------|-------------|-------------------|
| ลำดับที่ ๒ เพศ..... | () ๑. ผู้ | () ๒. เมีย | อายุ.....ปี/เดือน |
| ลำดับที่ ๓ เพศ..... | () ๑. ผู้ | () ๒. เมีย | อายุ.....ปี/เดือน |
| ลำดับที่ ๔ เพศ..... | () ๑. ผู้ | () ๒. เมีย | อายุ.....ปี/เดือน |
| ลำดับที่ ๕ เพศ..... | () ๑. ผู้ | () ๒. เมีย | อายุ.....ปี/เดือน |
| ลำดับที่ ๖ เพศ..... | () ๑. ผู้ | () ๒. เมีย | อายุ.....ปี/เดือน |
| ลำดับที่ ๗ เพศ..... | () ๑. ผู้ | () ๒. เมีย | อายุ.....ปี/เดือน |
| กรณีที่ให้หลานแล้ว ลำดับที่ ๑ เพศ..... | () ๑. ผู้ | () ๒. เมีย | อายุ.....ปี/เดือน |
| ลำดับที่ ๒ เพศ..... | () ๑. ผู้ | () ๒. เมีย | อายุ.....ปี/เดือน |
| ลำดับที่ ๓ เพศ..... | () ๑. ผู้ | () ๒. เมีย | อายุ.....ปี/เดือน |
| ลำดับที่ ๔ เพศ..... | () ๑. ผู้ | () ๒. เมีย | อายุ.....ปี/เดือน |
| ลำดับที่ ๕ เพศ..... | () ๑. ผู้ | () ๒. เมีย | อายุ.....ปี/เดือน |
| ลำดับที่ ๖ เพศ..... | () ๑. ผู้ | () ๒. เมีย | อายุ.....ปี/เดือน |
| ลำดับที่ ๗ เพศ..... | () ๑. ผู้ | () ๒. เมีย | อายุ.....ปี/เดือน |
| ลำดับที่ ๘ เพศ..... | () ๑. ผู้ | () ๒. เมีย | อายุ.....ปี/เดือน |
| ลำดับที่ ๙ เพศ..... | () ๑. ผู้ | () ๒. เมีย | อายุ.....ปี/เดือน |
| ลำดับที่ ๑๐ เพศ..... | () ๑. ผู้ | () ๒. เมีย | อายุ.....ปี/เดือน |

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม

๑. เหตุผลที่ท่านตัดสินใจเข้าร่วมกลุ่ม (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- () ๑. เชื้อถือศรัทธาผู้นำกลุ่ม
- () ๒. มีผู้ชักชวนให้เข้าร่วมกลุ่มฯ
- () ๓. สนใจที่จะเข้าร่วมกลุ่มด้วยตนเอง
- () ๔. คาดว่าเมื่อรวมกลุ่มแล้วจะได้รับประโยชน์

๒. ท่านมีตำแหน่งอื่นๆ ภายในกลุ่มหรือไม่ นอกเหนือจากการเป็นสมาชิก

- () ๑. มี (ระบุ).....
- () ๒. ไม่มี

๓. หากท่านมีตำแหน่งหน้าที่ในกลุ่มท่านทำหน้าที่อะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- () ๑. ติดตามและรายงานจำนวนสัตว์ในหมู่บ้าน
 () ๒. แจกข้อมูลข่าวสารให้สมาชิกทราบ
 () ๓. รับแจ้งข้อมูลข่าวสารจากเกษตรกรให้ส่วนราชการทราบ
 () ๔. อื่นๆ (ระบุ).....

๔. มีการประชุมกลุ่มหรือไม่

- () ๑. มี (ระบุจำนวนความถี่ เช่น ครั้ง/เดือน).....
 () ๒. ไม่มี

๕. ท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่มสม่ำเสมอหรือไม่

- () ๑. สม่ำเสมอ () ๒. ไม่สม่ำเสมอขึ้นกับโอกาส () ๓. ไม่เคยเข้าร่วม

ประชุม

๖. ท่านได้รับประโยชน์อะไรจากการรวมกลุ่ม (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- () ๑. ได้รับการตรวจเยี่ยมเอาใจใส่จากเจ้าหน้าที่บ่อยครั้ง
 () ๒. ได้รับการตรวจเยี่ยมเอาใจใส่จากผู้นำชุมชนบ่อยครั้ง
 () ๓. ได้รับแจกปัจจัยการผลิตต่างๆ เช่น ยาถ่ายพยาธิ แร่ธาตุ และอื่นๆ เป็นต้น
 () ๔. ได้มีโอกาสรับรู้ข่าวสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนสมาชิก
 () ๕. ได้มีการพบปะสังสรรค์กับเพื่อนสมาชิก
 () ๖. อื่นๆ (ระบุ).....

๗. ท่านมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการดังกล่าว ของชุมชนหรือไม่

- () ๑. มีส่วนร่วม เพราะ(ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
 () ๑.๑ มีส่วนร่วมในการวางแผน
 () ๑.๒ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่ม
 () ๑.๓ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
 () ๑.๔ มีส่วนร่วมในการติดตาม ควบคุม ดูแลและสัตว์ของโครงการ
 () ๑.๕ อื่นๆ(ระบุ).....
 () ๒. ไม่มีส่วนร่วม เพราะ(ระบุ).....

๘. นอกจากการประชุมกลุ่ม มีกิจกรรมที่ทำร่วมกันอีกหรือไม่

- () ๑. มี
 () ๑.๑ที่มาของกิจกรรม.....
 () ๑.๒ที่มาของกิจกรรม.....
 () ๑.๓ที่มาของกิจกรรม.....
 () ๒. ไม่มี

๙. ท่านคิดว่าจะยังคงเป็นสมาชิกกลุ่มต่อไปหรือไม่

() ๑. เป็นต่อ เพราะ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

() ๑.๑ มีส่วนร่วมในการวางแผน

() ๑.๒ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่ม

() ๑.๓ มีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์

() ๑.๔ มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

() ๑.๕ อื่นๆ(ระบุ).....

() ๒. เลิกเป็น เพราะ(ระบุ).....

๑๐. ท่านคิดว่าจะเลี้ยงโค-กระบือดังกล่าวต่อไป และเพิ่มจำนวนให้มากขึ้นหรือไม่

() ๑. เลี้ยงเท่าเดิม เพราะ.....

() ๒. เลี้ยงเพิ่มขึ้น เพราะ.....

() ๓. เลิกเลี้ยง เพราะ.....

ความพึงพอใจต่อโครงการ

๑. ท่านมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมโครงการคคท.ในด้านใดบ้าง

() ๑. มีอาชีพ () ๒. มีรายได้ () ๓. ได้บุญจากมูลสัตว์

() ๔. มีส่วนร่วมในชุมชน () ๕. ไม่พึงพอใจ

๒. ความพึงพอใจต่อโครงการโค-กระบือ เพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ

() ๑. ไม่พอใจ

() ๒. น้อย

() ๓. ปานกลาง

() ๔. มาก

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

๑. ปัญหาอุปสรรค

.....

๒. ข้อเสนอแนะ

.....

ชื่อผู้สัมภาษณ์.....วันที่.....